

13. The Role of the Pharmacist in the Health Care System. A World Health Organization resource. 2016. Retrieved from. URL: <http://apps.who.int/medicinedocs/en/d/Jh2995e/1.3.html>.

14. Marialice S. Bennett. How to Implement the Pharmacists' Patient Care Process. *American Pharmacists Association; 1 edition*. March 15, 2015. P. 38–54.

15. Kimberly A. Galt Pharm. D. FASHP, Michael Galt; Patient-Centered Care for Pharmacists. *American Society of Health-System Pharmacists. 2 editions*. February 20, 2012. P. 94–136.

16. International Pharmaceutical Federation and World Health Organization. joint FIP/ WHO guidelines on good pharmacy practice: standards for quality of pharmacy services. *The Hague and Geneva: International Pharmaceutical Federation and World Health Organization*, 2011.

17. Rutter P. Role of community pharmacists in patients' self-care and self-medication. *Integrated Pharmacy Research and Practice*. 2015. 4. P. 57–65.

Аналіз вітчизняного ринку протигельмінтних засобів і перспективи створення нових препаратів

*Богуцька О. Є., доцент кафедри аптечної технології ліків
Національного фармацевтичного університету*

*Полешко А. В., здобувач вищої освіти 5 курсу спеціальності «Фармація»
Національного фармацевтичного університету
bogutskaya2016@gmail.com*

За даними ВООЗ кожен третій мешканець Європи заражений одним із видів гельмінтів. На даний час у світі відомо майже 150 видів гельмінтів, з них найбільша частка уражень припадає на аскаридоз. Так, згідно офіційних даних у світі на аскаридоз щорічно хворіють майже 1,2 млрд осіб [2, 3].

В Україні існує майже 30 видів гельмінтів, але відповідно до статистичних даних 75 % людей хворіють на ентеробіоз і понад 20 % на аскаридоз [3].

Метою даної роботи є вивчення асортименту протигельмінтних лікарських засобів (ЛЗ) на фармацевтичному ринку України, а також необхідності розробки нових лікарських засобів для лікування ентеробіозу та аскаридозу, як найбільш розповсюджених захворювань на гельмінти.

Для реалізації поставленої мети були проаналізовані дані Державного реєстру України та інших інформаційних джерел з наявності протигельмінтних ЛЗ з урахуванням їх міжнародних непатентованих найменувань (МНН), торгівельних назв (ТН), країн-виробників, лікарських форм та їх фармакологічної дії.

За результатами дослідження було виявлено, що в Україні за шифром АТС «P02» (протигельмінтні лікарські засоби) у Державному реєстрі України зареєстровано 26 найменувань ЛЗ, левову частку з яких становлять препарати іноземного виробництва (більше 60 %) [5]. Найчастіше використовують такі препарати, як «Вермокс» (ВАТ «Гедеон Ріхтер», Румунія та Угорщина), «Ворміл» (Гракуре Фармасьютікалс ЛТД, Індія), «Гельмінтокс» (Іннотера Шузі,

Франція) та ін. Вітчизняні лікарські засоби на фармацевтичному ринку України представлені тільки 10-ма лікарськими засобами («Вермокс», «Ангелмекс», «Альбела», «Альбендазол», «Фармокс», «Піперазину адипінат», «Левомізол».) Ряд препаратів даної фармакологічної групи випускаються як вітчизняними, так і іноземними виробниками, наприклад, «Пірантел» (ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика, ТОВ «КУСУМ ФАРМ», Україна, АТ «Медана фарма», Польща) та ін. [1, 5–8].

Більшість ЛЗ протигельмінтної дії синтетичного походження, здебільшого, вони містять мебендазол, альбендазол, піперазину адипінат, пірантелу ембонат або памоат, а також левомізолу гідрохлорид. ЛЗ даної фармакологічної групи проявляють досить багато побічних ефектів зі сторони шлунково-кишкового тракту, печінки та інших органів і систем організму.

Протигельмінтні ЛЗ випускаються у формі таблеток (60 %) та суспензій для внутрішнього застосування (40 %).

Асортимент натуральних ЛЗ обмежений деякими видами лікарської рослинної сировини (квітки пижми, насіння гарбуза та ін.) [4]. Для лікування гельмінтів використовується також препарат широкого спектру фармакологічної дії сироп «Фітоксин», що створений з натуральних екстрактів лікарських рослин [6].

Враховуючи вищенаведене, розширення асортименту вітчизняних препаратів для лікування різних видів гельмінтів, а також створення нових лікарських засобів даної фармакологічної групи, ефективних і малотоксичних є актуальним.

На кафедрі аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету розроблено склад і технологію лікарського засобу у формі збору. Він містить папороть чоловічий, квітки пижми, насіння гарбуза та іншу лікарську рослину сировину, що застосовують для лікування аскаридозу та ентеробіозу. Вибір лікарської форми обумовлений тим, що зі збору в будь-який виробничій аптеці можна легко виготовити водну витяжку для внутрішнього застосування. Відвар зі збору пацієнт може також приготувати самостійно в домашніх умовах.

На даний час проводяться наукові дослідження з вивчення фармакотехнологічних параметрів розробленого лікарського засобу.

Проведений аналіз наукових джерел свідчить, що асортимент протигельмінтних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України обмежений синтетичними препаратами, більшість з яких іноземного виробництва, що потребує їх імпортозаміщення. Впровадження нових ефективних і малотоксичних лікарських засобів в різних лікарських формах даної фармакологічної групи є однією з задач сучасної фармації. На кафедрі АТЛ НФаУ на основі лікарської рослинної сировини розроблено склад і технологію нового лікарського засобу у формі збору для лікування аскаридозу та ентеробіозу.

Використана література:

1. Виганяємо паразитів. Ліки від глистів, види та профілактика гельмінтозів. URL: <https://liki24.com/uk/articles/vygonyaem-parazitov-lekarstva-ot-glistov-vidy-i-profilaktika-gelmintozov/>. Ліцензовано ТОВ «ЛІКІ24», Україна.

2. Гельмінтози – як уникнути небезпеки? *Раціональна фармакотерапія*. 2018. № 2 (47). С. 43–50.
3. Гельмінтози – як уникнути небезпеки? URL: <http://km-rda.gov.ua/ogol/12161-gelmntozi-ia-k-uniknuti-nebezpeki.html>. Назва з екрану.
4. Глистогінні трави: народні засоби і антигельмінтні збори для людини URL: <https://moezdorovia.com.ua/glistognn-travi-narodn-zasobi-antigelmntn-zbori-dlya-lyudini>. Назва з екрану.
5. Дроговоз С. М. Фармакологія-Сито. Харків : Титул, 2018. 195 с.
6. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument&atscode=R05>. Назва з екрану.
7. Компендіум 2019 – лікарські препарати / за ред. В. М. Коваленка. Київ : МОРІОН, 2019. 2480 с.
8. Хуторська О. В. Найпоширеніші міфи про гельмінти. Сімейний лікар Кредоклінік. URL: <https://credoclinic.com.ua/blog/najposhirenishi-mifi-pro-gelminti>. Назва з екрану.

Підвищення ефективності діяльності фармацевтичної організації за рахунок оптимізації інформаційних потоків

Бондарєва І. В., к. фарм. н., доцент кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу Національного фармацевтичного університету

Величко К. О., здобувач вищої освіти 5 курсу спеціальності «Фармація» Національного фармацевтичного університету

Дорохова Л. П., к. фарм. н., доцент кафедри фармацевтичного менеджменту та маркетингу

*Національного фармацевтичного університету,
fmm@niph.edu.ua*

Сучасні тенденції розвитку систем управління виробництвом змушують вітчизняні фармацевтичні організації все частіше використовувати системи автоматизації прийняття рішень в своїй діяльності. Істотний вплив на цей процес надає проникнення в українську промисловість зарубіжних стандартів якості, а також посилення конкуренції між аптечними закладами.

Метою даної роботи був аналіз підвищення ефективності діяльності фармацевтичної організації за рахунок оптимізації інформаційних потоків.

Розкрито концепцію побудови єдиного інформаційного простору в організаціях. Охарактеризовано сутність і основні види економічної інформації та досліджено особливості створення інформаційного потоку фармацевтичної організації.

Для підвищення ефективності роботи аптек проведено дослідження інформаційних потоків, як інструментів маркетингу методом анкетування 52 завідувачів. Виявлено, що 83% аптечних закладів, що прийняли участь в дослідженні мають комп'ютерну техніку. Виявлено, що у 55% досліджених аптек – більше двох комп'ютерів.